

Sygn. akt IV CSK 179/18

## POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w  
W. i U. w A. w Republice Litewskiej  
przeciwko Miastu S.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 12 października 2018 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej powodów  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 9 listopada 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powodów na rzecz strony pozwanej kwotę 5.400  
(pięć tysięcy czterysta) zł tytułem kosztów postępowania  
kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.). Dla spełnienia wymagań z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny

nawiązujący do wymienionych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.

Powodowie wnieśli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.), których pierwsze - na gruncie wykładni art. 65 k.c. - przedstawili w formie pytania, jak dalece może wpłynąć wykładnia umowy na określenie, co stanowi jej przedmiot i jak powinien on być wykonany, gdy poszczególne postanowienia umowy są niespójne i sprzeczne ze sobą, ale umowa zawiera jasne postanowienia określające hierarchię ważności postanowień i dokumentów i wskazujące na to, którym jej postanowieniom należy przypisać priorytet, a drugie - na gruncie wykładni art. 405 k.c. - w formie pytania, czy w kontekście wykonania umowy o zamówienie publiczne, której ważność wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności, wykonawca może żądać od zamawiającego zapłaty kwoty za roboty wykonane z użyciem droższych materiałów, zastosowaniem droższej technologii, gdy specyfikacja istotnych warunków zamówienia odwoływała się do tańszych materiałów lub technologii, a przedmiary dotyczyły droższych materiałów i technologii.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których powstało. Zagadnienie to powinno być nadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona

jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398<sup>3</sup> § 3 i art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Pytania sformułowane przez powodów nie mają cech określonych wyżej, gdyż albo odpowiedź na nie została już udzielona w orzecznictwie, albo nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Powodów łączyła z pozwanym umowa, a to oznacza, że ich działania podjęte w celu osiągnięcia uzgodnionego z pozwanym rezultatu trzeba oceniać według przepisów o zobowiązaniach umownych oraz przepisów prawa zamówień publicznych, na podstawie których umowa łącząca strony została zawarta. Przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu mogą znaleźć zastosowanie do stron umów zawartych w reżimie prawa zamówień publicznych wyłącznie w płaszczyźnie takich ich relacji, które nie zostały objęte uzgodnieniami umownymi (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2017 r., V CSK 481/16, nieopubl. i powołane tu orzecznictwo), ale absolutnie wyjątkowo, gdyż inaczej stanowiłyby reżim pozwalający na obchodzenie uregulowań ustalonych w prawie zamówień publicznych, wprowadzonych m.in. w celu zapewnienia uczciwej konkurencji w procesie zawierania umów z podmiotami dysponującymi środkami publicznymi.

Świadczenie, które powodowie spełnili na rzecz pozwanego miało podstawę w umowie, a to oznacza, że powinno być spełnione zgodnie z jej postanowieniami, tak gdy chodzi o jego termin, jak i właściwości. Gdyby powodowie spełnili na rzecz pozwanego świadczenie o innych cechach niż umówione, to czyniliby to na własne ryzyko i z narażeniem się na zarzut nienależytego wykonania umowy.

Przedstawiony przez powodów problem w związku z wykładnią i stosowaniem art. 65 k.c. ma związek z określeniem cech umówionego przez strony świadczenia. W kontekście ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie, którymi Sąd Najwyższy przy jej rozpoznawaniu byłby związany (art. 398<sup>3</sup> § 3 i art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.), określenie właściwości świadczenia powodów podlegającego spełnieniu na rzecz pozwanego musi uwzględniać czynności podejmowane na etapie przedumownym, gdy nie tylko powodowie, ale i inni zainteresowani

uzyskaniem zamówienia zmierzali do rozeznania oczekiwań pozwanego, gdy chodzi o przedmiot świadczenia. Z ustaleń dokonanych w sprawie wynikało, że sygnalizowane w skardze rozbieżności między specyfikacją istotnych warunków zamówienia a przedmiarem robót zostały ujawnione jeszcze przed zawarciem umowy, a zainteresowani uzyskaniem zamówienia podjęli na podstawie art. 38 prawa zamówień publicznych czynności w celu wyjaśnienia, jakie są oczekiwania zamawiającego co do przedmiotu umowy. W wyroku z 5 czerwca 2014 r., IV 626/13, Sąd Najwyższy stwierdził, że w konkretnych okolicznościach składanego i przyjmowanego zamówienia publicznego oraz wątpliwości występujących po stronie wykonawcy, art. 38 prawa zamówień publicznych stanowi w związku z art. 354 § 2 k.c. nie tylko o uprawnieniu, ale także obowiązku wykonawcy zwrócenia się do zamawiającego o wyjaśnienie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia; zaniechanie tej powinności może być podstawą zarzucenia wykonawcy niedochowania należytej staranności wymaganej od przedsiębiorcy przez art. 355 § 2 k.c. Z ustaleń dokonanych w sprawie wynika, że wykonawcy wyjaśniali z zamawiającym, z jakich materiałów mają być wykonane krawężniki i kostka w zatokach autobusowych i dowiedzieli się wówczas, że zamawiający oczekuje materiałów kamiennych i nowych, tak jak o tym mowa w przedmiarze, nawet jeśli co innego w tej kwestii wynika ze specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Takie warunki były obowiązujące dla wszystkich wykonawców i powodowie nie mogą skutecznie utrzymywać, że do nich te wyjaśnienia nie miały zastosowania.

Powodowie powołali się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, mającą wynikać z naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 328 § 2 w zw. z art. 391 k.p.c. w zakresie motywów prawnych wyroku (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wnikania w szczegóły

czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie orzeczenia oczywiście nieprawidłowego. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi zatem do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nieopubl.).

Niewątpliwie uzasadnienie wyroku wydanego przez Sąd drugiej instancji w niniejszej sprawie nie jest dotknięte takimi wadami, żeby niemożliwe było rozeznania przesłanek, które zadecydowały o sposobie rozstrzygnięcia sprawy czy też dokonanie kontroli kasacyjnej tego orzeczenia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398<sup>9</sup> k.p.c., oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 § 1 i 3, art. 108 § 1 w zw. z art. 398<sup>21</sup> i art. 391 § 1 k.p.c., § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz. U. 2015 r. poz. 1800), Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw